

МАТЕРІАЛИ
до історичного календаря
Барвінківщини
на допомогу краєзнавчій роботі

Харків - 2010

- 1653 – в долині Торця виникло поселення козаків з-під знамен гетьмана Богдана Хмеля і мало назву Барвінківська Стінка
- 1709 – дорогою з Азову до Полтави Барвінківську Стінку відвідав Петро I з гетьманом Мазепою
- 1771 – Барвінківська Стінка включена до четвертого поштового гону з півдня на північ, який з'єднував Запоріжжя із Слобідською Україною і Центральною Росією
- 1775-1784 – слобода Барвінківська Стінка входить до складу Азовської губернії
- 1776-1902 – у слободі діє Георгіївська церква
- 1784-1796 – Барвінківська Стінка у складі Катеринославського намісництва
- 1787 – за легендою слободу відвідала Катерина II
- 1796-1835 – Барвінківська Стінка у складі Харківського намісництва
- 1861 – створена Барвінківська волость в Ізюмському окрузі
- 1863 – населення Барвінкове налічувало 4 171 жителів
- 1869 – стала до ладу станція Барвінкове Курсько-Харківсько-Азовської залізниці
- 1871, за ін. даними 1875 – створено торгово-споживчу кооперацію. Ініціаторами були батько і син Іван та Авксентій Казьмини
Шануючи традиції, бути піонерами : [звітно-вибор. конф. райспоживспілки] // Вісті Барвінківщини. – 2003. – 21 листоп.
- 1876 – в Барвінковому на кошти прихожан зведена однопрестольна Успенська церква на честь прославлення російської зброї з нагоди визволення Болгарії від турецького іга
Компанієць О. Срібні дзвони ювілею / О.Компанієць // Вісті Барвінківщини. – 2004. – 4 верес.
- 1892 – побудовано двокласну церковно-парафіяльну школу
- 1894 – збудовано перший паровий млин на замовлення Д.П.Фрезе
- 1895-1902 – в Барвінкове збудовано Покровській собор за участі церковного старости, почесного громадянина Ф.П.Іщенка (зруйновано в 1930 р.)
- 1899 – з ініціативи учителів народних шкіл у волосному центрі Барвінкове відкрита народна читальня, з 1905 – народна бібліотека
Романова Л. «Книги – це ріки, що наповнюють увесь світ» / Л.Романова // Вісті Барвінківщини. – 1998. – 16 верес.
- 1899 – відкрито сільське народне училище, яке було реорганізовано у церковно- приходську школу
- 1900 – у Барвінкове збудовано лікарню на 12 ліжок

- 1905, жовтень – робітники залізниці оголосили страйк
- 1905-1907 – трудівники заводів, млинів, олійниць разом з бідним селянством не раз влаштовували мітинги і демонстрації
- 1906 – народився Іван Олексійович Плис (1906-1982), художник, історик, краєзнавець
Зелений М. Відновити пам'ять / М.Зелений // Вісті Барвінківщини. – 2003. – 5 лип.
- Художник Іван Плис // Мандрика В. Барвінківські передзвони / В.Мандрика. – ВБ «Балдрук», 2009. – С. 170-179.*
- 1909 – відкрито комерційне училище
- 1910 – німецька компанія «Классен, Фрезе і Дік» побудувала в Барвінкове завод сільськогосподарських машин «Луч» (нині машинобудівний завод «Червоний промінь»)
Лінивенко О. Червоному променю – 90 років / О.Лінивенко // Вісті Барвінківщини. – 2000. – 23 верес.
- 1916 – електрифіковано центр села
- 1917, квітень – в Барвінкове утворилася Рада робітничих депутатів на чолі з більшовиком В.І.Штировим
- 1917, 1 травня – відбулася перша демонстрація
- 1917, 20 листопада – збори трудящих обрали в Барвінкове революційний комітет, до складу якого ввійшли робітники заводу «Луч», залізничники, селяни, солдати
- 1918 – створено районну громадську організацію товариства Червоного Хреста
- 1918, січень – відбулися перші після проголошення України Радянською республікою вибори до барвінківської Ради робітничих і селянських депутатів. До її складу ввійшли В.І.Штиров (голова), Ф.П.Труфманов, В.М.Строгай, І.Т.Гаркуша, І.А.Жигайло
- 1918, 20 квітня – Барвінкове залишив останній потяг з червоними військами. Німці і гайдамаки вдерлись на станцію
- 1918, наприкінці – Барвінкове було визволено від німецьких окупантів
- 1918 – у Барвінкове виникла трудова артіль садівників і городників, що налічувала 44 члена і мала 20 десятин землі
- 1919, грудень – в Барвінкове відновлено Радянську владу
- 1920, 18 березня – в Барвінкове виникла комсомольська організація. Перші комсомольські квітки одержали Ф.Коваленко, Микола та Віктор Бобовникови, Т.Малюта, П.Коваленко, О.Бережний. Головою комсомольського осередку обрано С.Карпенка
Ситник Ю. Де взяти крила до польоту / Ю.Ситник // Вісті Барвінківщини. – 2005. – 19 берез.

- 1920, влітку – в Барвінкове організовано комітет незаможних селян. Першим головою став М.П.Кашпур
- 1920, липень, жовтень – загони Махна двічі захоплювали Барвінкове
- 1922, березень – створено перша трудова землеробська артіль
- 1922, серпень – організовано Другу трудову землеробську артіль
- 1922 – Барвінкове відвідав відомий петроградський фізіолог І.Павлов. На Барвінківському кладовищі в 1919 р. було поховано його сина Віктора
- 1923, березень – утворено Барвінківський район
- 1924 – у Барвінкове зароджується футбол
Ситник Ю. Від Бурау до Привалова : [уривки з неопублік. кн. Ю.Ситника «Сезони, немов спалахи»] / Ю.Ситник // Вісті Барвінківщини. – 1999. – 11, 14 верес.
- 1925 – стала до ладу електростанція
- 1927 – у Барвінкове відбулася сільськогосподарська виставка з тваринництва
- 1928 – створено артіль для виготовлення возів
- 1929, 17 жовтня – засновано сільськогосподарська артіль «Червоний промінь»
- 1929 – створено артіль цукерово-булочних виробів «Зоря», артіль «Спільна сила»
- 1930, 10 лютого – створено колгосп «Червоний лан»
- 1930, лютий – до Барвінкове з культзаходами прибули українські радянські письменники О.Вишня, П.Усенко, Ю.Вухналь, П.Панч та ін.
Карпов М. Остап Вишня колективізує / М.Карпов // Вісті Барвінківщини. – 2003. – 6 квіт.
- 1931, 5 травня – вийшов перший номер газети «Правда Барвінківщини» (квітень 1965 р.- «Жовтневі зорі», з 1999 р. – «Вісті Барвінківщини»)
Столбова І. Зробимо крок до сторіччя! / І.Столбова // Вісті Барвінківщини. – 2001. – 15 трав.
- 1932 – організовано архівну справу району
Чухно О. Коли документи говорять... : [бесіда з зав. відділом Барвінк. архів. відділу райдержадміністрації О.Чухно / записав О.Компанієць] // Вісті Барвінківщини. – 1999. – 21 груд.
- 1932-1933 – роки Голодомору. За даними бюро ЗАГС в районі померло відповідно 761 та 1650 чоловік
Пам'ять, не прости і не дозволяй такому повторитись... : [1932-33 рр. на Барвінківщині. За мат. Харк. обл. архіву] // Вісті Барвінківщини. – 2003. – 22 листоп.
- 1936 – засновано красназнавчий музей, ініціатором і першим директором якого був І.О.Плис

Троян Ю. Вони зберігають історію / Ю.Троян // Вісті Барвінківщини. – 2003. – 17 трав.

1939, 19 жовтня – Указом Президії Верховної ради УРСР с. Барвінкове було віднесене до категорії міст районного підпорядкування

1939 – за переписом населення міста становило 15 477 жителів

1941, 23 жовтня – після жорстоких боїв війська Червоної Армії залишили Барвінкове. Початок німецької окупації. Діє партизанський загін на чолі з першим секретарем райкому партії А.Пісковським

1942, 18 січня – почалася Барвінквсько-Лозівська операція

1942, 24 січня – частини 5-го кавалерійського корпусу генерал-майора А.Гречка разом з 351-ю стрілецькою дивізією визволили Барвінкове. До травня 1942 р. Барвінкове було прифронтовим містом

1942, 12 травня – розпочато Харківську битву

1942, 17 травня – Барвінкове вдруге захоплено німецькими окупантами

1943, 6 лютого – війська під командуванням Д.Лелюшенка звільнили Барвінкове

1943, 28 лютого – Барвінкове знову захоплене ворогами

1943, 17-27 липня – Ізюм-Барвінківська операція

1943, 9 вересня – 31 опорна танкова бригада генерал-майора Д.Бурдова та 39-а гвардійська дивізія полковника В.Лещиніна повністю визволили Барвінкове

Коробка В. У загальному строю / В.Коробка // Книга пам'яті України. Харків. обл. – X, 1994. – Т. 3. – С. 368-374.

Усата О. Барвінкове – героїчна сторінка війни / О.Усата // Вісті Барвінківщини. – 2003. – 21 черв.

1943, 14 вересня – стала вільною вся територія району

1943 – створено артіль інвалідів «Труд», яка виготовляла вози, діжки, меблі та інші речі широкого вжитку

1943 – почав працювати районний Будинок культури

Ситник Ю. Ювілей збирає друзів різних поколінь / Ю.Ситник // Вісті Барвінківщини. – 2003. – 6 груд.

1945, 1 вересня – розпочалися заняття в Барвінківській НСШ № 1

1946, жовтень – здано в експлуатацію Гусарівський кар'єр

1948, 15 травня – створено автотранспортне підприємство

Миколаєва І. Ювілей без урочистостей / І.Миколаєва // Вісті Барвінківщини. – 2003. – 17 трав.

1951, серпень – відкрито Барвінківську ЗОШ № 2

1951 – збудовано нове приміщення залізничного вокзалу

- 1952 – закладено парк заводу «Червоний промінь»
- 1953 – у Барвінковому встановлено 1 237 радіоточок
- 1954 – споруджено пам'ятник «Скорботний воїн з автоматом» по вул. Київській
- 1954 – відкрито ясла № 3 (ДНЗ № 9)
Ситник Ю. «Цей садочок кращий в світі. Він для нас, як другий дім...» / Ю.Ситник // Вісті Барвінківщини. – 2004. – 6 березня.
- 1956, 26 січня – на залізниці проведено перший в історії Барвінкового перегляд телепередач Харківського телецентру
- 1957, квітень – у місті відкриваються перші автобусні маршрути
- 1958 – збудовано міст через річку
- 1958 – завершено будівництво туберкульозного диспансеру
- 1959 – виникло підприємство міжколгоспбуд
- 1960, 5 грудня – започатковане автобусне сполучення з обласним центром. Дорога до Харкова займала тоді 6 годин.
- 1960 – з'явилася перша асфальтова дорога, яка зв'язала Барвінкове з Ізюмом і Харковом
- 1960 – на базі артілі «Надробуд» виник завод будівельних матеріалів
- 1961 – споруджено Будинок культури артілі ім. 21-ї річниці Жовтня
- 1961 – став до ладу новий хлібозавод потужністю в 5,5 тис. т. хлібобулочних виробів на рік
- 1962 – встановлено пам'ятник І.Барвінку, якій через півроку зняли (у 1993 – пам'ятник відновлено і встановлено на центральній площі)
- 1963 – відкрито училище механізації сільського господарства (нині аграрний ліцей)
Светлов О. А почалось усе з наказу № 1 / О.Светлов // Вісті Барвінківщини. – 2003. – 4 жовт.
- 1965, 22 серпня – відкрито авіамаршрут Барвінкове-Харків. Час польоту до першої столиці становив 40 хв.
- 1965 – завершено електрифікацію району
- 1965, 4 січня – відповідно до Указу Президії Верховної Ради УРСР м. Барвінкове стало районним центром Харківської області
Топал О. Від слободи до райцентру / О.Топал // Вісті Барвінківщини. – 2003. – 15 берез.
- 1965 – почала функціонувати Барвінківська музична школа
Ткаченко П. Ми поповнюємо скарбницю талантів / П.Ткаченко // Вісті Барвінківщини. – 2003. – 1 листоп.

- 1966, 6 січня – засновано Барвінківський район розподільчих електричних мереж
Недвиги О. Підводячи підсумки зробленого / О.Недвиги // Вісті Барвінківщини. – 1999. – 18 груд.
- 1966 – під Барвінкове відкрито шар бурого вугілля. Родовище названо Новодмитрівським
- 1969, жовтень – створено Барвінківська дитяча юнацька спортивна школа (з 1992 р. – дитячий юнацький клуб фізичної підготовки)
Компанієць О. Школа здоров'я / О.Компанієць // Вісті Барвінківщини. – 1996. – 7 листоп.
- 1969 – в ознаменування 25-річчя визволення м. Барвінкового від німецько-фашистських загарбників споруджений Меморіал Слави «Скорботна Батьківщина – Мати» на Чумацькій Горі
- 1969 – в центрі міста у будинку, у якому нині розташовані контора, магазин АФ «Шахтар», було встановлено автоматичну телефонну станцію на 800 номерів
- 1969-1970 – побудовано телеретрансляційну вежу і станцію
- 1970 – виникло Барвінківське лісництво Ізюмського держлісгоспу
Компанієць О. Не всі в лісі відпочивають, дехто – працює / О.Компанієць // Вісті Барвінківщини. – 1998. – 19 верес.
- 1970 – в місті відкрито універмаг
- 1971 – відкрито ресторан «Барвінок»
- 1971-1980 – будівництво нового лікарняного комплексу
- 1973 – відкрито «Ясла-сад № 3» (нині «Дошкільний навчальний заклад № 3»)
Компанієць О. Одна мама на три тисячі дітей / О.Компанієць // Вісті Барвінківщини. – 2003. – 29 листоп.
- 1974 – у місті з'явилося централізоване водопостачання
- 1978 – відкрився дитячий садок «Промінь» (нині ясла-сад № 12)
Малюта Я. «Проміню» 20 років / Я.Малюта // Вісті Барвінківщини. – 1998. – 26 серп.
- 1978 – відкрито пам'ятний знак «Танк Т- 34»
- 1984 – засновано клуб місцевих майстрів «Красний рід» (керівник Н.Поволоцька)
- 1984 – почалось будівництво насінневого заводу (зараз тут розміщується цех по переробці зерна АФ «Роднік»)
Вікторов Н. Йдуть останні приготування / Н.Вікторов //Вісті Барвінківщини. – 2003. – 2 серп.
- 1986 – на базі райсільгосптехніки створено ВАТ райагропостач
Столбова І. Райагропостачу 10 років / І.Столбова // Вісті Барвінківщини. – 1996. – 3 квіт.

- 1987 – створено районну організацію ветеранів війни та праці
- 1988 – відкрито пам'ятний знак воїну-афганцю С.Чорнобаю
67 барвінківчан пройшли крізь пекло Афганської війни. На території району 8 могил загиблих інтернаціоналістів
Їм було б тільки по сорок... : [В.Хачатуров, С.Курихін] // Вісті Барвінківщини. – 2005. – 12 лют.
- 1988 – створено гідрологічний заказник «Семенівський»
- 1989, квітень – засновано аматорський театр естрадної мініатюри «Маракана» (нині «Мімоси»)
- 1989 – споруджено пам'ятник – меморіал воїнам – землякам на площі ім. Леніна
- 1990 – створено районний територіальний центр
Ювілею присвячується // Вісті Барвінківщини. – 2000. – 15 лип.
- 1991, 24 серпня – започатковано районний фестиваль народної творчості «Срібні джерела» (ініціатор О.І.Тітченко)
Поволоцька Н. Серпневі візерунки / Н.Поволоцька // Вісті Барвінківщини. – 1997. – 30 серп.
- 1991 – при дитячій музичній школі відкрито художнє відділення
Ситник Ю. Вони у фарбах світ відображають / Ю.Ситник // Вісті Барвінківщини. – 2003. – 15 лют.
- 1992 – зареєстрована районна організація товариства української мови ім. Т.Шевченка «Просвіта»
- 1993 – створено ансамбль «Ветеран» при РБК
Давидченко Н. «Ветеран» святкує ювілей / Н.Давидченко // Вісті Барвінківщини. – 1998. – 26 груд.
- 1996 – засновано барвінківський інтелектуальний клуб
Ситник Ю. Гра, в якій немає переможців / Ю.Ситник // Вісті Барвінківщини. – 2001. – 23 січ.
- 1996 – побудовано новий поштово-телеграфний центр
- 1997 – видано довідник «Барвінківщина»
Ситник Ю. Книга, яка потрібна всім / Ю.Ситник // Вісті Барвінківщини. – 1997. – 22 жовт.
- 1998, грудень – на базі центральної бібліотеки відкрито центр сім'ї «Родинний дім»
Усата О. Центр сім'ї «Родинний дім» / О.Усата // Вісті Барвінківщини. – 1998. – 23 груд.
- 1999, 24 лютого – створено жіночу спілку «Барвінківчанка»
Жінки об'єдналися у спілку // Вісті Барвінківщини. – 1999. – 2 берез.
- 1999, квітень – відкрито клуб «Молода сім'я» з ініціативи районного відділу у справах сім'ї та молоді

- 1999, червень – створено районну організацію Всеукраїнського об'єднання демократичних сил «Злагода»
- 2000, лютий – створено районну організацію партії «Солідарність жінок України» (голова Л.І.Кучерява)
Є жіноча партія на Барвінківщині // Вісті Барвінківщини. – 2000. – 15 лют.
- 2000 – при Успенському храмі створено молодіжний дитячий хор (керівник В.О.Ніколаєнко)
- 2001, лютий – при територіальному центрі обслуговування пенсіонерів відкрито відділення соціально-побутової реабілітації дітей з обмеженими можливостями
Протасова Т. З вами і для вас / Т.Протасова // Вісті Барвінківщини. – 2001. – 17 лют.
- 2001, квітень – відновлена робота районної організації Всеукраїнської спілки красзнавців (голова М.Зелений)
- 2001, травень – засновано молодіжний гурт «Сіріус» (керівник С.Дудко)
- 2001, вересень – створено районне козацьке товариство «Барвінківська Паланка» Харківського козацького Слобідського полку Українського козацтва
Топал О. Є козаки на Барвінківщині / О.Топал // Вісті Барвінківщини. – 2001. – 18 верес.
- 2001 – заснована Барвінківська молодіжна громадська організація «Молодь для молоді»
Решетняк Р. Молодь намагається відродити місто / Р.Решетняк // Вісті Барвінківщини. – 2001. – 1 берез.
- 2001 – вийшла в світ книга – альбом Пам'яті «Вартові історії Барвінківщини»
Осадчий А. Хай вічність над могилами хлюпається / А.Осадчий // Вісті Барвінківщини. – 2001. – 6 січ.
- 2002, 25 жовтня – IV сесія XXIV скликання Барвінківської ради затвердила Герб та Прапор району
Топал О. Символи історичної слави / О.Топал // Вісті Барвінківщини. – 2003. – 13 верес.
- 2003, 2 квітня – на базі районної бібліотеки почав роботу політичний клуб
Відкрито політичний клуб // Вісті Барвінківщини. – 2003. – 5 квіт.
- 2003, травень – відкрито АГЗП
Ще одна урочиста подія у місті : з шановними гостями, привітаннями та подарунками // Вісті Барвінківщини. – 2003. – 31 трав.
- 2003, 1 вересня – на базі ЗОШ № 1 ім. Скрипника засновано гімназію
Черний С.І. Гімназія – крок до інтелектуалізації освіти : [бесіда з дир. гімназії С.І.Черним / записав О.Светлов] // Вісті Барвінківщини. – 2003. – 9 серп.

- 2003, 13 вересня – визнані перші Почесні громадяни Барвінківського району (С.М.Гусаров, І.А.Величко, М.І.Лобода, А.І.Осадчий) // *Вісті Барвінківщини*. – 2003. – 13 верес.
- 2003 – відкрито сквер пам'яті жертв Чорнобиля (встановлено пам'ятний знак, висаджені дерева, розбито алеї)
- 2004, березень – засновано дитячий хореографічний колектив «Пролісок» при РБК (художній керівник О.Тітченко)
Тітченко О. Народина іскристого мистецтва : [бесіда з худож. керівником «Проліска» О.Тітченко / записав Ю.Вікторов] // Вісті Барвінківщини. – 2004. – 20 листоп.
- 2004, квітень – освячено пам'ятний знак – символічне дерево печалі (до Дня трагедії на Чорнобильській АЕС)
- 2004, травень – відкрито художнє відділення краєзнавчого музею – місцеву картинну галерею
- 2004, липень – відкрито районне відділення «Мегабанку»
Миколаєва І. У нашому банку ми скажемо клієнту тільки «Так!» / І.Миколаєва // Вісті Барвінківщини. – 2004. – 31 лип.
- 2004, 20 грудня – відкрито меморіальну дошку заслуженому вчителю України, колишньому директору ЗОШ № 1 Г.М.Хоменко
Життя, як спалах зірки – світле й неповторне // Вісті Барвінківщини. – 2004. – 25 груд.
- 2004 – створено районний клуб «Надвечір'я»
Компанієць О. Спасибі тобі, «Надвечір'я», за ласку, надію, тепло / О.Компанієць // Вісті Барвінківщини. – 2005. – 23 листоп.

НАСЕЛЕННІ ПУНКТИ БАРВІНКІВЩИНИ

м. Барвінкове. Засновано у 1653 р.

Барвінкове // Історія міст і сіл Харківської області : бібліогр. покажч. Ч. 2. Історія населених пунктів Харківської області / ХДНБ ім. Короленка, ХОУНБ. - Х., 2004. – С. 19-20.

Барвінкове // Яреценко А. Під чаром рідної землі / А.Яреценко. – Х., 2007. – С. 272-273.

Мандрика В. Барвінківські передзвони / В.Мандрика. – ВБ «Балдрук», 2009. – 560 с.

с. Богодарове. Засновано у 1815 р.

Богодарове // Історія міст і сіл Української РСР. Харківська область – К., 1967. – С. 280.

Ситник Ю. «Пахне рідне село тишиною просторів і роділлям степів, розмаїттям лугів...» / Ю.Ситник // Вісті Барвінківщини. – 2005. – 27 серп.

с. Велика Комишуваха. Засновано у 1760 р.

У селі народився Герой Радянського Союзу Г.К.Кулік

Великая Камышеваха // История городов и сел Украинской ССР. Харьковская область. – К., 1976. – С. 180.

с. Гаврилівка. Засновано у 1780 р.

У селі народилася відома українська художниця і педагог М.Д.Раєвська-Іванова (1840-1912).

Осадчий А. Перша жінка художниця Росії / А.Осадчий // Слово ветерана. – 2003. – 7 марта.

Гавриловка // История городов и сел Украинской ССР. Харьковская область. – К., 1976. – С. 180.

Денисенко О. Село святкує ювілей / О.Денисенко // Вісті Барвінківщини. – 2000. – 21 жовт.

с. Григорівка. Засновано у 1889 р.

Мітін Ю. Барвінківський Карфаген / Ю.Мітін // Вісті Барвінківщини. – 2004. – 10, 17 січ.

с. Грушуваха. Засновано у 1690 р.

У селі 20 жовтня 1907 р. народився І.В.Макагон, український скульптор, нар. художник України з 1992р.

Троян Ю. Професор, художник і скульптор / Ю.Троян // Вісті Барвінківщини. – 2001. – 3 лип.

Грушуваха // Яреценко А.П. Під чарами рідної землі / А.П.Яреценко. – Х., 2007. – С. 282-283.

Макогон С. Грушувасі – 310 / С.Макагон, Ю.Вікторов // Вісті Барвінківщини. – 2000. – 10 жовт.

с. Гусарівка. Засновано у 1800 р.

Гусаровка // История городов и сел Украинской ССР. Харьковская область. – К., 1976. – С. 181.

с. Іванівка. Відоме з 1745 р.

Ивановка // История городов и сел Украинской ССР. Харьковская область. – К., 1976. – С. 181-182

Рибальченко В. «Проблеми безробіття у нас є. Але вона не така гостра...» : [Іванівська сільська рада, соціальні питання] / В.Рибальченко // Вісті Барвінківщини. – 2003. – 31 трав.

с. Мечебилове. Засновано у 1782 р.

У селі народився М.І.Перевозний, Герой Радянського Союзу

Нестеренко З. «Мечем – билове» – знак перемоги / З.Нестеренко // Вісті Барвінківщини. – 2001. – 29 трав.

1817 – у с. Мечебилове збудовано Храм святого Іосифа Обручника

1956 – в селі відкрито Будинок культури

Нестеренко З. Ювілей у селі / З.Нестеренко // Вісті Барвінківщини. – 1996. – 21 груд.

2005, червень – у селі закладено алею Пам'яті на честь 60-річчя Великої Перемоги

Миколаєва І. Заклали алею Пам'яті / І.Миколаєва // Вісті Барвінківщини. – 2005. – 23 квіт.

с. Нова Дмитрівка. Перша згадка відноситься до 1860 р.

Новая Дмитровка // История городов и сел Украинской ССР. Харьковская область. – К., 1976. – С. 182.

с. Нова Миколаївка. Засновано у 1897 р.

У с. Червоному Лімані народився І.К.Сова, льотчик-винищувач, Герой Радянського Союзу

Новая Николаевка // История городов и сел Украинской ССР. Харьковская область. – К., 1976. – С. 182.

с. Подолівка. Засновано у 1848 р.

У с. Данилівці народився письменник Г.П.Данилевський (1829-1890).

Мандрика В. Романіст із Данилівки / В.Мандрика // Вісті Барвінківщини. – 2003. – 7 черв.

Бабкіна Г. У майбутнє – через минуле: с. Подолівка – одна із старіших у районі : [ст. зав. бібліотекою] / Г.Бабкіна // Вісті Барвінківщини. – 2003. – 10 трав.

с. Куксино (Архангелівка з 1923 р.) Засновано у 1859 р.

Вікторів Ю. ... і Куксиним село назвали / Ю.Вікторів // Вісті Барвінківщини. – 2004. – 9 жовт.

Гацуцова М. «Смолоскип у руках бережливих...» : [Архангелів. сільська б-ка] / М.Гацуцова // Вісті Барвінківщини. – 2003. – 17 трав.

с. Пригоже. Засновано у 1861 р.

Пригожее // История городов и сел Украинской ССР. Харьковская область. – К., 1976. – С. 183.

***

Барвінківський район // Історія міст і сіл Харківської області : бібліогр. покажч. Ч. 2. Історія населених пунктів Харківської області. / ХДНБ ім. Короленка, ХОУНБ. – Х., 2004. – С. 13-21.

Барвенковский район // Памятники истории и культуры Харьковской области : библиогр. указ. – Х., 1985. – С. 64-67.

Барвенковский район // Харьков и Харьковская область : путеводитель. – Х., 2007. – С. 170-178.

Барвінківський район // Що зроблено. Харківщина 2007. – Х., 2008. – С. 92-93.

***

Красзнавчі довідки

На Барвінківщині існує 7 заповідних територій, 470 га унікальних куточків природи :

Орнітологічний заказник «Бритаї» (Новомиколаївка)

Заказник «Куплеватське» (Мечебилове)

Ботанічний заповідник «Данилівський» (Подолівка)

Ландшафтний заповідник «Новодмитрівський»

Ентомологічний заказник «Чабанне»

Ентомологічний заказник «Красногірський» (Друга Іванівка)

Гідрологічний заказник «Семенівський»

Пономаренко А. Заирни у світ природи / А.Пономаренко // Вісті Барвінківщини. – 2004. – 5 черв.

Пам'ятників історії та культури в районі – 87 :

Пам'ятників історії – 46

Пам'ятних знаків – 2

Пам'ятників мистецтва – 5

Архітектури -6

Археології -28

Темченко М. Охорона пам'ятників – справа всіх і кожного / М.Темченко // Вісті Барвінківщини. – 2000. – 18 квіт.

Барвінкове в Інтернет

Барвенковский район [Электронный ресурс] // Экономический атлас Харьковской области. – Режим доступа: <http://investatlas.kharkov.ua/ru/barvenkovo/features/>

Барвенковский район Харьковской области [Электронный ресурс] // Словари и энциклопедии на Академике. – Режим доступа: <http://dic.academic.ru/dic.nsf/ruwiki/166376>

Барвенковский район [Электронный ресурс] // Книга памяти Харьковской области. – Режим доступа: <http://memorial.kharkov.ua/Barvenkovskiy/>

Барвінкове [Електронний ресурс] : [сучасний герб та прапор міста] // Українська геральдика. – Режим доступа: <http://uh.ms.km.ua/index.php3?lang=U&context=info&id=3180>

Барвінкове [Електронний ресурс] // Ботанічка. – Режим доступа: <http://botanicka.narod.ru/botgeo/kvitu/barvinkove/text.html>

Барвінківський район [Електронний ресурс] // Вікіпедія. – Режим доступа: http://uk.wikipedia.org/wiki/Барвінківський_район

Барвінківський район [Електронний ресурс] // Мобильная энциклопедия. – Режим доступа: http://warpedia.mobi/uk//Барвінківський_район

Барвінківський район [Електронний ресурс] // Режим доступа: http://kharkivoda.avakov.com/show.php?page=barvinkivska_3

***

Білоус Д.Г. Барвінкове місто [Електронний ресурс] : [вірш] / Д.Білоус // Бесплатная виртуальная электронная библиотека – ВВМ. – Режим доступа: [http://www.velib.com/book.php?author=b_438_1&book=belous_dmitriij_chari_barvinkovi_vi_\(zbirka\)&part=barvinkove_misto](http://www.velib.com/book.php?author=b_438_1&book=belous_dmitriij_chari_barvinkovi_vi_(zbirka)&part=barvinkove_misto)

Білоус Д. Чари барвінкові : (збірка) [Електронний ресурс] // 100 пудов. – Режим доступа: http://100pudov.com.ua/classical/%C1/Bilous_Dmitro/CHari_barvinkovi_zbirka/6/18/

Барвенково

Город любимый, зеленый, приветный,
Людам на радость расти, расцветай.
Славься, Барвенково, наш юбилейный,
Слава тебе, наш Барвенковский край!
Есть на карте страны городок небольшой,
Но для нас краше города нет.
Нынче празднует он день рождения свой,
А ему 350 лет.
Где бы ни были мы, вспоминаем любя,
Как магнитом, нас тянет домой.
Наш Барвенково славный, мы любим тебя.
И всегда, и повсюду с тобой.
В годы грозной, тяжелой, суровой войны
Был разрушен, сожжен, разорен.
На защиту страны шли твои же сыны,
Ты для счастья вторично рожден.
И сегодня походкою твердою мы
К светлым, радостным далям идем.
Славим город делами рекордными,
Наш Барвенково славим трудом.

А.Бакунин
(Вісті Барвінківщини. – 2003. – 5 лип.)

Барвінкове моє рідне

Коли поглянути з Чумацької гори,
То в передранковій сивій димці
Навіють душу спогади пори
Козаччини в Барвінковій пристінці.
У мальовничому Торця куточку
Козак Барвінок започаткував
Оселю у барвінковім віночку,
Яку нам в спадщину подарував.
Так наших пращурів коріння
Вросло в цю землю на віки,
Із покоління в покоління
Тече потік козацької ріки.
Тут наші радощі і болі
На терені життєвих літ.
Тут ми зростали і кохали,
У вир життя здійснили свій політ.
І вперше солов'ї нам тут співали –
Тут ми продовжуємо свій родовід.
То ж як Барвінкове нам не любити,
Нехай воно не Київ, не Париж.
Та нам судилося тут жити –
Це наша гордість і престиж.

В Барвінкове ведуть усі дороги

В долині Торця розляглося наше місто,
Весною розквітли сади в ньому знов.
Ночами вогнів золотаве намисто,
В них світяться радість,
І щастя, й любов.
Красуні-барвінківчанки й чоловіки-орли
Під сонцем України,
Мов квіти розцвіли.
Ми всюди вас пізнаємо, де б ви не були,
Козачки – барвінківчанки і козаки – орли.
Проходить в ньому юність і зрілі роки,
Все забирає невпинний простір – час.
Та справжні люди ми усі, допоки
Барвінкове живе в душі у нас.
Доля вас розкидала по всій планеті,
Наші земляки – барвінківчани.
Барвінкове все- рівно в вашім серці,

В думках своїх ви завжди разом з нами.
Барвінкове – надії і тривоги,
Воно для нас ясна весняна даль.
В Барвінкове ведуть усі дороги
І дня, прожитого без нього, жаль.

М.Зелений
(Вісті Барвінківщини. – 2003. – 7 черв.)

Наш козак Барвінок

Гуляв вітер в чистім полі,
По Торцю, по річці.
Там на волі козаченьки
Жили у слобідці.
Паслись коні на травиці,
Козаки гуляли.
Їхні діти й молодиці
Панщини не знали.
Якось дяк пішов до тину,
Щоб нарвати цвіту,
Та й знайшов малу дитину
В пелюшках повиту.

То Іваном і назвали
Ту малу дитинку,
У знак того, що знайшовся
В зелені барвінку
...Став лихим він отаманом,
Убрався у пір'я.
Розправлявся з всяким паном
І палив подвір'я.
Все ж розбили козаченьків
Ті пани пузаті
А Барвінка на вогнищі
Спалили, прокляті.
Після виникло село вже
Із того Пристінка –
Світла пам'ять про героя –
Козака Барвінка.

Ф.Колісниченко, 1961 р.
(Вісті Барвінківщини. – 2003. – 2 серп.)

Матеріал підготувала Сашкова Л.О., зав. регіонально-інформаційним центром “Харківщина” ХОУНБ.

